

Voorstel aan de gemeenteraad van Harlingen

Zaaknummer: 204367	Behandeld in commissies en raad	
	Datum beeldvormende commissie *	8 oktober 2025
	Datum oordeelvormende commissie *	15 oktober 2025
	Datum besluitvormende raadsvergadering	29 oktober 2025
	Opsteller	H. Trul
	Telefoonnummer	14 0517

*zie website voor de definitieve agenda.

Onderwerp:	Woonzorgvisie Harlingen: 'Samenwerken aan de woonzorgopgave'
-------------------	--

Te besluiten om

1. De Woonzorgvisie Harlingen: 'Samenwerken aan de woonzorgopgave' vast te stellen;
2. De woonzorgvisie bekend te maken via de daarvoor wettelijk vastgelegde procedure.

Inleiding

Nederland vergrijst en het aantal ouderen en mensen met een zorgvraag groeit. Op dit moment is in Nederland 9% van de inwoners 75 jaar of ouder, in de provincie is dit 11% en in Harlingen is 13% van de inwoners 75 jaar of ouder. We hebben in Harlingen te maken met dubbele vergrijzing. De oudere groep wordt ouder en onder de nieuwe instroom zijn veel ouderen; mensen die voor hun pensioen naar Harlingen verhuizen.

Naast de al bestaande druk op beschikbare woonruimte, neemt ook de druk op zorg en ondersteuning toe. Dit komt tot uiting in het tekort aan zorgpersoneel, terwijl de mantelzorg eveneens onder druk staat. Dit betekent dat we met minder mensen zorgdragen voor een groeiende groep zorgvragers. Daar komt bij dat de steeds groter wordende groep 75-plussers vaker zelfstandig woont. Dit komt door de groei van de groep, beleid van de overheid en de wens van mensen om zelfstandig te blijven wonen.

Tegelijkertijd zoeken gemeenten, corporaties en zorgorganisaties geschikte woningen voor urgente aandachtsgroepen, waaronder statushouders, dak- en thuislozen en mensen die uitstromen uit beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

Kortom we – de gemeente, de woningcorporatie, zorgaanbieders en welzijnsorganisaties, hierna te noemen ketenpartners - staan voor grote opgaven. Dit vraagt om een gedeelde visie, betere samenwerking en van daaruit afgestemde acties op het gebied van wonen, welzijn en zorg. Onder begeleiding van adviesbureau Companen zijn er meerdere sessies met ketenpartners gehouden om de gezamenlijke opgaven en ambities in kaart te brengen.

Voorstel aan de gemeenteraad van Harlingen

De gezamenlijk opgestelde woonzorgvisie (zie bijlage I) biedt een kader, geeft richting en bevat ambities en keuzes. Aansluitend op de woonzorgvisie wordt een gezamenlijk uitvoeringsprogramma opgesteld.

De woonzorgvisie biedt inzicht in de te verwachten ontwikkeling van de huisvestings- en zorgvraag van verschillende aandachtsgroepen. Vanuit de visie wordt een concrete aanpak voorgesteld om samen met ketenpartners de juiste oplossingen te bieden aan huidige en toekomstige Harlingers met een woonzorgvraag. Om hier iets aan te doen richt onze visie zich op 3 belangrijke opgaven:

1. Bevorderen van bewustwording en zelfredzaamheid
2. Ondersteunende (sociale) infrastructuur
3. Ontwikkelen van een toekomstgericht woonzorglandschap

Beoogd effect

Ervoor te zorgen dat er voor onze inwoners voldoende geschikte woon-zorg combinaties zijn, die aansluiten bij de huidige vraag én de verwachte ontwikkelingen voor de (nabije) toekomst. Dit draagt eraan bij dat de kwaliteit van leven in onze gemeente geborgd blijft.

Argumenten

1.1 De woonzorgvisie draagt bij aan een samenhangend en toekomstbestendig beleid op het gebied van wonen, welzijn en zorg.

Het in kaart brengen van de behoeften van aandachtsgroepen, waaronder ouderen en kwetsbaren en de toekomstige ontwikkelingen in demografie zorgen ervoor dat we tijdig kunnen anticiperen op vraag en aanbod ten aanzien van wonen en zorg. Vanwege de integratie van wonen, welzijn en zorg werken we samen met ketenpartners aan een samenhangende aanpak die passend is voor de toekomstige ontwikkelingen. Het is nodig om meer integraal te werken om ook in de toekomst de benodigde zorg en ondersteuning te kunnen leveren.

1.2 Het opstellen van de woonzorgvisie bevordert de samenwerking tussen de betrokken ketenpartners.

Het proces van de totstandkoming van de woonzorgvisie heeft bijgedragen aan de start van de samenwerking, die we voortzetten in de toekomst. Deze samenwerking is essentieel om de opgenomen doelen in de woonzorgvisie voor 2040 te behalen. Tot de opgenomen doelen behoren onder andere: zorgen dat er voldoende geschikte woningen zijn voor mensen met een zorgvraag, dat de woningen aansluiten op de woonbehoefte en dat de voorzieningen bereikbaar blijven. De gemeente vervult hierbij een verbindende rol tussen projectontwikkelaars, woningcorporaties en zorgaanbieders.

1.3 Het opstellen van een woonzorgvisie is een wettelijke verplichting voor gemeenten.

In maart 2024 heeft de overheid het Wetsvoorstel versterking regie volkshuisvesting (Wvrv) aan de Tweede Kamer voorgelegd. Indien deze wet wordt aangenomen en van kracht wordt, zijn gemeenten verplicht een volkshuisvestingsprogramma op te stellen waarin de woonzorgvisie als integraal onderdeel is opgenomen. Het doel is

Voorstel aan de gemeenteraad van Harlingen

dat elke gemeente uiterlijk in 2026 een vastgestelde visie heeft op wonen, zorg en welzijn.

Daarnaast is in het wetsvoorstel vastgelegd dat gemeenten binnen de woningmarktregio bepaalde onderdelen verplicht moeten afstemmen. In Friesland hebben we dit gedaan in de Regionale Woondeal. Het doel hiervan is de woningbouw te versnellen. Met steun van de woningcorporaties, huurdersorganisaties, marktpartijen, zorgpartijen en andere maatschappelijke partners is afgesproken om tot en met 2030 in totaal 1.090 woningen te bouwen. De gemeente Harlingen staat van 2022 tot en met 2030 aan de lat voor de realisatie van 570 woningen¹.

Kanttekeningen

1.1 *De samenwerking en afstemming met ketenpartners is een leerproces.*

De grote opgave waar we voor staan maken het noodzakelijk dat er wordt afgestemd en samengewerkt tussen de verschillende betrokken kernpartners. Omdat deze intensieve samenwerking nieuw is kunnen wij ons voorstellen dat het tijd kost om dit samenwerkingsverband in te richten en gezamenlijk de verschillende opgaven en ambities op te pakken. Dit betekent dat we een proces in gaan waarin we gezamenlijk een juiste balans moeten vinden in de verschillende prioriteiten en werkwijzen.

Participatie

Voor het opstellen van de woonzorgvisie zijn verschillende ketenpartners betrokken geweest vanuit de domeinen wonen, welzijn en zorg. Tot de ketenpartners behoorden onder andere: de Bouwvereniging, zorgaanbieders (thuiszorg, ouderenzorg, mantelzorg), welzijnsorganisaties en huisartsen. Deze ketenpartners zijn betrokken geweest volgens participatieniveau 2 (raadplegen) en 3 (adviseren), zoals benoemd in de Participatiecode, vastgesteld in december 2022. Er zijn twee bijeenkomsten georganiseerd, de eerste bijeenkomst had betrekking op de inhoud van de woonzorgvisie, de opbrengst van de tweede bijeenkomst heeft bijgedragen aan de inhoud van het nog op te stellen uitvoeringsprogramma. De uitkomsten van de eerste sessie zijn te raadplegen in de bijlage van de woonzorgvisie.

Ook intern zijn zowel het fysiek domein als het sociaal domein intensief betrokken geweest bij het opstellen van de visie.

Vanuit de verschillende belanghebbende partijen is een kernteam samengesteld en een om uitvoering te geven aan de woonzorgvisie. Dit doen we volgens participatieniveau 4 (samenwerken). Hierover bent u in juli 2025 geïnformeerd via een raadsinformatiebrief. Alle betrokken partijen, ook wanneer zij niet in het kernteam zitten, wordt gevraagd zich te committeren aan het uitvoeringsprogramma.

¹ Dit aantal wordt mogelijk verhoogd bij een herijking van de woondeal in 2025, wegens nieuwe demografische prognoses en een extra woonopgave die tussen Rijk en provincie is overeengekomen.

Voorstel aan de gemeenteraad van Harlingen

Financiën

Het vaststellen van de woonzorgvisie heeft geen directe financiële gevolgen. Het uitvoeringsprogramma, waarin de maatregelen staan beschreven om uitvoering te geven aan de visie kan wel financiële gevolgen met zich meebrengen. Voorbeelden van extra uitgaven hebben betrekking op het versterken van (informele) zorg en het stimuleren van vastgoedontwikkelingen. Deze financiële gevolgen zullen in een later stadium bekend worden.

Juridisch

De gemeente speelt een belangrijke rol in de uitvoering van beleid rondom wonen en zorg. Via de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) zijn gemeenten verantwoordelijk voor het organiseren van zorg en ondersteuning voor mensen die niet zelfstandig kunnen wonen. Dit betekent dat gemeenten zowel woonzorgvoorzieningen moeten aanbieden als het beleid moeten afstemmen op de wensen en behoeften van de inwoners, binnen de kaders van landelijke wetgeving. Zoals eerder aangegeven zal de gemeente ook verplicht zijn een volkshuisvestingsprogramma op te stellen wanneer het wetsvoorstel Versterking Regie Volkshuisvesting wordt aangenomen. Tot het volkshuisvestingsprogramma behoort ook de regio afgestemde urgentieverordening, waarin de toewijzing van huurwoningen en de urgentievolgorde (bijvoorbeeld medisch) voor woningzoekenden (of sociale huur) staat opgenomen. Dit is in Friesland regionaal afgestemd en vastgesteld door de gemeenteraad op 26 maart jl. Met het opstellen van deze woonzorgvisie voldoet de gemeente Harlingen aan de verplichtingen die vanuit de wet worden gesteld.

Communicatie

Dit besluit zal op de wettelijk voorgeschreven wijze bekend worden gemaakt.

Fatale termijn

Uiterlijk voor 2026.

Uitvoering

De woonzorgvisie wordt vertaald in het uitvoeringsprogramma, waar we samen met andere ketenpartners aan de lat staan. In de visie staat omschreven wat we gaan doen, zodat er nu en later passende zorg en ondersteuning kan worden geleverd en mensen prettig in onze gemeente kunnen (blijven) wonen. In het uitvoeringsprogramma wordt beschreven hoe we de opgestelde doelen uit de woonzorgvisie gaan behalen, uitgewerkt in concrete maatregelen. Het uitvoeringsprogramma vormt de leidraad voor de samenwerking tussen alle partijen en het uitgangspunt bij de aanpak woon-, zorg- en welzijnsvraagstukken voor de komende jaren.

GEMEENTE HARLINGEN

Voorstel aan de gemeenteraad van Harlingen

Relevante documenten

Eerder genomen besluiten:	<i>Titel(s) en tussen haakjes datum besluitvorming raad</i>
Intrekken beleidsnota's:	<i>Titel(s) en tussen haakjes datum besluitvorming raad</i>
Gevolgen ander beleid:	<i>Titel(s) en tussen haakjes datum besluitvorming raad en in het kort de gevolgen</i>

Bijlagen

I: Woonzorgvisie Harlingen: 'Samenwerken aan de woonzorgopgave' - Gemeente Harlingen

Harlingen, 22 april 2025

Burgemeester en wethouders van Harlingen,
de secretaris, de burgemeester,

S. van Gent

C.M. Sjerps

GEMEENTE HARLINGEN

Voorstel aan de gemeenteraad van Harlingen

Besluit van de gemeenteraad van Harlingen

Onderwerp:	Woonzorgvisie Harlingen: 'Samenwerken aan de woonzorgopgave'
-------------------	--

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HARLINGEN

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 22 april 2025,

Besluit

1. De Woonzorgvisie Harlingen: 'Samenwerken aan de woonzorgopgave' vast te stellen;
2. De woonzorgvisie bekend te maken via de daarvoor wettelijk vastgelegde procedure.

Besluit aangepast

--

Vastgesteld door de raad in zijn
vergadering van 29 oktober 2025

, de voorzitter

, de raadsgriffier